

שם המחקר: הערכת סדנאות מקצועיות בנושא וידאו-מודלינג והשימוש הראשוני בכלי

שנה : 2022

סוג : הערכה

מס' קטלוגי : 890-567-2021

שמות החוקרים: 'מכלול' – יחידת מחקר והערכה, קרן שלם

רשות המחקר: קרן שלם

תקציר מנהלים:

רקע

אנשים עם מוגבלויות, לרבות מוגבלות שכלית התפתחותית (מש"ה) קלה עד בינונית, חווים קשיים ביכולת לסגל לעצמם התנהגות מותאמת במגוון תחומים, לרבות תעסוקה. מיעוט כלים ומחקרים בתחום מדגישים את חשיבות הרחבת ארגז הכלים של צוותי הטיפול. היזמת והחוקרת יפעת בן רפאל (M.Sc. OT) ביחד עם קרן שלם ובשיתוף משרד הרווחה והביטחון החברתי, פיתחו כלי ייחודי לאוכלוסיית אנשים עם מוגבלויות, לרבות מש"ה. הכלי הינו אתר המכיל סרטוני וידאו-מודלינג המסייעים למטפלים ומדריכים בטיפול ישיר של אנשים עם מוגבלויות, בקבלת החלטות ובהתנהגות נכונה במצבים שונים. הכרת והטמעת הכלי נעשתה באמצעות חשיפתו למפקחים ומנהלי מסגרות, ולאחר מכן קיום סדנאות הדרכה לאנשי צוות שנשלחו מהמסגרות (מדריכים, רכזים, ועוד).

מטרות ההערכה

1. להעריך את שביעות הרצון מהסדנאות להכרת כלי הוידאו-מודלינג
2. להעריך את מידת ואופן השימוש הראשוני בכלי הוידאו-מודלינג לאחר ההכשרה.

מתודולוגיה

ההערכה התבצעה בשני חלקים: א. הערכת שביעות הרצון ותרומת הסדנאות בנושא הוידאו-מודלינג עבור המשתתפים בהם, ו- ב. הערכת מידת השימוש בכלי הוידאו-מודלינג לאחר ההשתתפות בסדנאות, הן בעיני המשתתפים בסדנאות (תוך הפרדה בין אלה שהשתמשו בכלי לאחר הסדנה לבין אלה שטרם השתמשו) והן בעיני מנהלי המסגרות ששלחו אותם. בשני החלקים נשלחו לקהלי היעד באמצעות המייל שאלונים מקוונים שפותחו לצרכי ההערכה הנוכחית.

אחוז ההשבה על השאלונים היה: שלב א' – הערכת הסדנאות - כ- 50% ממשתתפי הסדנאות (30 מתוך 65 משתתפים). שלב ב' – הערכת השימוש – כ- 30% (כאשר מתוך 65 משתתפי הסדנאות השיבו 6 אנשים אשר עשו שימוש בכלי, 15 אנשים שטרם עשו שימוש בכלי, ו- 19 מנהלי מסגרות ששלחו אנשי צוות לסדנאות ההדרכה).

ממצאים

להלן עיקרי הממצאים של חלק א' – הערכת הסדנאות:

- מרבית משתתפי הסדנאות ציינו כי כאשר פנו אליהם לגבי ההשתתפות בסדנת הדרכה על הכלי, הם הביעו עניין בסדנה זו (73% במידה רבה ו/או רבה מאוד) ואף חשו כי הם מתאימים לתפקיד (77% במידה רבה ו/או רבה מאוד).
 - מרבית משתתפי הסדנאות הביעו באופן כללי שביעות רצון רבה מאוד מהסדנה ומהכלי (91% במידה רבה ו/או רבה מאוד). הם ציינו לטובה את הכלי והרעיון שמאחוריו וכן את איכות ההנחיה, לרבות תרומת התרגול וההדגמות, וקבלת מענה לשאלות. בנוסף לשביעות רצון מהסדנה הם הביעו שביעות רצון גבוהה גם מנחות השימוש באתר וי-ג'וב (61% במידה רבה ו/או רבה מאוד). מרבית משתתפי הסדנאות דיווחו כי אורך הסדנה היה מספק/מתאים בעיניהם
 - 93% מהמשתתפים בסדנה ציינו כי הם סבורים שישתמשו בכלי כפעם-פעמיים בחודש (60%), כפעם-פעמיים בשבוע (23%) או באופן יומיומי (7%). כמו כן, 90% ציינו כי ממליצים גם למדריכים אחרים ללמוד ולהשתמש בכלי.
 - הממצאים מצביעים על כך שלמרות שהסדנה התקיימה מרחוק (ב-ZOOM), 83% מהמשתתפים הבינו את הנלמד במידה רבה ו/או רבה מאוד, ואחוז זהה דיווח על כך שהסתדר מבחינה טכנית בזמן הסדנה (אינטרנט, מצלמה, ועוד...). הפעילות בחדרים במהלך חלק מהסדנה תרמה במידה רבה ו/או רבה מאוד ל- 57% מהמשתתפים, ובמידה בינונית ל- 35% מהמשתתפים. כאשר נשאלו הם כדאי להמשיך לקיים סדנאות אלו מרחוק (ב-ZOOM), 67% ציינו ש"כן", 20% ציינו ש"לא", ו- 13% ציינו שאין להם דעה מגובשת בשאלה זו. המשתתפים ציינו את יתרונות הלמידה ב ZOOM, כגון: נוחות, נגישות, זמינות וחסכון בזמן, לצד החסרונות, כגון: הסחות דעת, קושי בריכוז, קושי לבוא לידי ביטוי וקושי לייצר קשר בין-אישי.
 - כבר בשלב הסדנאות, ולאחר מכן בשלב הערכת השימוש בכלי, עלה הקושי והבקשה בהתאמת הכלי, האתר והסרטונים לחברה החרדית (בעיקר מבחינת לבוש) ולחברה הערבית (בעיקר מבחינת שפה).
- להלן עיקרי הממצאים של חלק ב' – הערכת השימוש בכלי לאחר הסדנאות:
- 15 משתתפי הסדנאות שטרם עשו שימוש בכלי (מספר חודשים לאחר הסדנאות) ציינו בעיקר קושי מערכת של פניות וזמן, חוסר התאמת הכלי למגזר החרדי. עם זאת, הם ציינו באופן גורף כי הם כן יהיו מעוניינים להשתמש בכלי בעתיד.
 - רק 6 ממשתתפי הסדנאות שעשו שימוש בכלי השיבו על השאלון, לכן קשה להתבסס על ממצאים אלו, אולם ניתן לראות מתשובותיהם כי הם לא נתקלו בקשיים משמעותיים לטובת הפעלת הכלי וכן השתמשו בו עם מקבלי שירות ברמת תפקוד גבוהה עד בינוני-נמוך, חלקם באופן אישי/פרטני וחלקם באופן קבוצתי.
 - 6 אנשי הצוות שעשו שימוש בכלי וכן 9 המנהלים במסגרות בהם נעשה שימוש בכלי, ציינו באופן כללי שיתוף פעולה טוב ושביעות רצון גבוהה יחסית של מקבלי השירות בפעילות זו. בקרב 10 מתוך 19 מנהלים נוספים ששלחו מדריך להדרכה – טרם נעשה שימוש בכלי במסגרת שלהם.
 - 19 מנהלי המסגרות שהשיבו על השאלונים ציינו כי הם כן נתקלו בקשיים הנוגעים לשימוש בכלי, כגון: קשיים טכניים (23%), קשיים מערכתיים (16%), קשיים הנוגעים להנחיה (19%), קשיים הנוגעים למקבלי השירות (19%). עם זאת, 23% ציינו כי לא קיימים קשיים כלל. בנוסף, 68% מהמנהלים ציינו כי ירצו להרחיב את השימוש בכלי ולשלוח מדריכים נוספים להדרכה, ו- 27% ציינו כי "אולי".

מסקנות, תובנות והמלצות

- הממצאים מלמדים על שביעות רצון רבה מהרעיון ומהכלי של וידאו-מודלינג כאמצעי עבודה עבור צוותים במסגרות לאנשים עם מש"ה (כמו גם מחוברת ההדרכה וסרטון הסימולציה).
- קיים פער בין תחושת המסוגלות לשימוש בכלי מיד אחרי הסדנה לבין השימוש בפועל לאחר הסדנה (בחודשים הראשונים שלאחר הסדנה). ממצא זה מעיד על צורך בליווי והדרכה נוספים בחדשים שלאחר ההדרכה. עלה רעיון לייצר קבוצת מומחי וידאו-מודלינג שיוכלו לשמש כפרנטיים ולקיים קבוצות הדרכה ופרקטיקום.
- חלק מהמנהלים ציינו את הצורך להכשיר איש מקצוע במסגרת שיוכל להטמיע את הכלי בקרב המדריכים וללוות אותם. ממצא זה מעיד על הצורך בהעמקה בשלב החשיפה של הכלי והכשרה לשימוש בו בקרב אנשי מקצוע במסגרת כגון: עו"סים, צוות מקצועות הבריאות, רכזים ועוד. הוחלט כי במהלך שנת 2022 יערכו סדנאות פעילות ללמידת הכלי לקבוצה זו. כמו כן הוחלט על עדיפות לקיום הסדנאות באופן פרונטלי (ולא ב-ZOOM).
- נראה כי קיים צורך משמעותי בהתאמת הסרטונים לחברה החרדית ולחברה הערבית. הוחלט כי תיבדק הסוגיה והעלות של התאמת הסרטונים לחברה החרדית (למשל התאמת הלבוש ודמות הנשים), ולחברה הערבית (כגון דיבוב או צילום עם שחקנים דוברי ערבית).

• [למחקר המלא באתר הקרן](#)

• [למאגר המחקרים של קרן שלם](#)

• [למאגר כלי המחקר של קרן שלם](#)